

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1910

Vragen van het lid **Schouw** (D66) aan de ministers voor Immigratie, Integratie en Asiel en van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat gruwelijke wraakacties worden uitgevoerd op Irakese homoseksuelen* (ingezonden 13 maart 2012).

Antwoord minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 20 maart 2012).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de uitzending van EenVandaag van 8 maart 2012 waarin werd bericht dat in Irak gruwelijke wraakacties plaatsvinden gericht op homoseksuelen?

Wat is uw reactie hierop?

Antwoord 1

Ja, ik heb met afschuw kennisgenomen van de uitzending van Een Vandaag van 8 maart 2012 waarin werd bericht over gewelddadige wraakacties gericht tegen homoseksuelen in Irak.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat het geweld niet enkel gericht lijkt tegen homoseksuelen. De recente gewelddadigheden lijken gericht tegen jongeren die zich openlijk distantiëren van de heersende normen voor uiterlijk vertoon, waaronder zogenaamde «Emo's».¹ De berichtgeving in de uitzending van Een Vandaag dient te worden geplaatst in een breder kader, waar ook lesbische, homoseksuelen, biseksuele en transgender (LHBT) personen onder vallen.

Vraag 2

Hoe verhoudt deze buitengewoon ernstige berichtgeving zich tot de kwalificatie «homoseksualiteit als sociaal taboe», zoals u dit in uw meest recente ambtsbericht over Irak van december 2011 heeft aangegeven?

¹ «Emo» is een gothic-subcultuur, voornamelijk aangehangen door tieners, die onder meer gekenmerkt wordt door een androgyn uiterlijk, donkere kleding, piercings en zwart, langer haar. In Irak wordt in ruimere zin invulling gegeven aan de term Emo. Zowel jongeren met een Westerse kledingstijl als lesbische, homoseksuelen, biseksuele en transgender (LHBT) personen worden onder het label Emo geplaatst.

Antwoord 2

De recente berichtgeving heeft betrekking op gewelddadige acties die vanaf begin februari 2012 hebben plaatsgevonden. Het algemeen ambtsbericht van december 2011 bestrijkt de periode van oktober 2010 tot en met november 2011. Dit betekent dat de recente ontwikkelingen niet onder de verslagperiode van dit ambtsbericht vallen. Deze zullen worden betrokken bij het eerstvolgende uit te brengen ambtsbericht (naar verwachting rond augustus 2012). Ik heb mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken gevraagd mij op de hoogte te houden als zich in de tussentijd belangwekkende ontwikkelingen voordoen. Voorts dient te worden benadrukt dat de uitgelichte zinsnede «sociaal taboe op homoseksualiteit» slechts een klein onderdeel vormt van een uitgebreidere beschrijving van de situatie voor homoseksuelen in Irak in het ambtsbericht. De paragraaf met betrekking tot deze groep gaat tevens in op mogelijke strafrechtelijke vervolging, eerwraak, maatschappelijke discriminatie, geweldplegingen en het gebrek aan bescherming door de overheid of derden.

Vraag 3

Heeft u eerder signalen ontvangen van mensenrechtenorganisaties dat het voor homoseksuelen in Irak niet veilig is en dat zij een reëel gevaar lopen het slachtoffer te worden van gruwelijke acties? Zo ja, waarom heeft u daar tot op heden ten aanzien van de uitzetting van Iraakse asielzoekers geen verdergaande consequenties aan verbonden? Zo nee, ziet u aanleiding om daar nu wel op te handelen en welke maatregel overweegt u in deze?

Antwoord 3

De informatie van mensenrechtenorganisaties over de positie van homoseksuelen wordt betrokken bij de totstandkoming van de ambtsberichten voor zover deze informatie objectief en verifieerbaar is. Deze informatie liet zien dat de positie van homoseksuelen in Irak zorgwekkend was. Daarom werden Iraakse homoseksuelen in het asielbeleid ten aanzien van Irak aangeduid als risicogroep. Zoals aangegeven in mijn brief van 20 maart 2012 over het rapport «Evaluatie gevolgen beëindiging categoriaal beschermingsbeleid Irak» heb ik in de informatie uit het meest recente ambtsbericht en andere objectieve bronnen over de situatie van homoseksuelen in Irak aanleiding gezien om het asielbeleid voor Iraakse homoseksuelen te wijzigen. In het asielbeleid worden zij nu aangemerkt als kwetsbare minderheidsgroep. Met deze extra beschermingsmaatregel meen ik dat met deze wijziging recht wordt gedaan aan de zeer fragiele positie van LHBT's uit Irak, zoals deze ook uit de meest recente berichtgeving voortvloeit, waaronder de in vraag 1 genoemde berichtgeving.

Vraag 4

Bent u bereid om de ernst van de situatie in kaart te brengen door op korte termijn met een aangepast dan wel thematisch ambtsbericht te komen over de situatie van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) in Irak?

Antwoord 4

Aan de specifieke situatie van homoseksuelen in Irak wordt in elk algemeen ambtsbericht over Irak aandacht besteed. Ik zie daarom geen aanleiding om nogmaals een separaat ambtsbericht op te vragen, temeer daar het eerstvolgende algemeen ambtsbericht Irak rond augustus zal verschijnen. Hierin zal ook de situatie van Emo's en LHBT's worden meegenomen.

Vraag 5

Is het waar dat op dit moment 15 gevallen bekend zijn van Iraakse asielzoekers in Nederland die ondanks hun seksuele oriëntatie terug moeten naar hun land van herkomst?

Antwoord 5

In het registratiesysteem van de IND, INDIS, wordt de seksuele geaardheid van een asielzoeker niet vastgelegd. Het is daarom niet redelijkerwijze mogelijk om binnen een korte termijn te bepalen hoeveel Iraakse asielzoekers op dit moment ondanks hun seksuele oriëntatie terug moeten naar hun land van herkomst.

Wel kan ik u zeggen dat homoseksuele Iraakse vreemdelingen die tot nu toe niet in aanmerking kwamen voor bescherming, een beroep kunnen doen op het nieuwe beleid indien zijn menen nu wel in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning asiel. Voor zover sprake is van openstaande (beroeps)procedures zal dit ambtshalve door de IND kunnen worden getoetst.

Vraag 6 en 7

Bent u bereid om voorlopig een moratorium af te kondigen voor LHBT asielzoekers uit Irak totdat er duidelijkheid is over de reële gevaren die zij lopen in hun land van herkomst?

Deelt u de mening, dat als blijkt dat het voor LHBT's in Irak net zo onveilig is als in buurland Iran – doordat zij een reëel gevaar lopen om op grond van hun seksuele oriëntatie te worden vervolgd, mishandeld of anderszins ernstig geschonden in hun mensenrechten – ook aan Irakese LHBT asielzoekers de hoogst beschermde status moet worden toegekend?

Zo ja, bent u ook bereid hiertoe over te gaan indien de situatie vergelijkbaar ernstig blijkt?

Zo nee, waarom deelt u deze mening niet en op welke wijze meent u dan afdoende rekening te houden met de risico's die LHBT's in Irak lopen?

Antwoord 6 en 7

Ik ben van mening dat ik via de ambtsberichten en andere rapporten voldoende zicht heb op de situatie van homoseksuelen in Irak. De politieke en veiligheidssituatie in de diverse herkomstlanden, en de specifieke positie daarbinnen van minderheidsgroepen zoals bijvoorbeeld homoseksuelen in Iran, laat zich moeilijk met elkaar vergelijken.

Zoals ik heb geantwoord op vraag 3 heb ik een ruimhartiger beleid voor Iraakse homoseksuelen. Deze beleidswijziging doet recht aan hun fragiele positie zoals die blijkt uit de meest recente berichtgeving.

Vraag 8

Kunt u deze vragen beantwoorden voorafgaande aan het algemeen overleg met de Kamer op 21 maart aanstaande over opvang en terugkeer?

Antwoord 8

Ja.